

Σχολ. Παιδ. Βασ. Σχολ. 3334

Ἡ ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙῳ ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1876—1877

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ,

Ἀναγνώσθησα τῇ 3 Ἰουλίου 1877
κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν Γενικῶν ἐξετάσεων

ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ,

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ, Γ. ΖΥΓΙΑ ΤΥΠΑΛΔΟΥ,
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΑΜΒΑΚΗ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΡΑΥΔΟΥ.

ΕΠΗΣΥΝΑΗΤΕΤΑΙ ΔΕ

Ἡ Προσλαλιὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ
Συλλόγου Κυρίου Ι. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ
καὶ Ἐκθεσις περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Σχολῆς
τοῦ Ἐφόρου Ταμίου Κυρίου Ν. ΒΑΜΒΑΚΗ

ⲄⲚⲔⲞⲨⲦⲞⲨⲦⲞⲨⲦⲞⲨⲦⲞⲨ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.
1877.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ^α.

Η ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΩ: ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1876—1877
ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ,

*Ἀναγνωσθεῖσα τῇ 3 Ἰουλίου 1877
κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν Γενικῶν ἐξετάσεων*

ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ,

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΘΝ. ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ

Ἄριθ. 1573

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ, Γ. ΣΥΔΙΑ ΤΥΠΑΛΔΟΥ,
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΑΜΒΑΚΗ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΡΑΥΛΟΥ.

ΕΠΗΣΥΝΑΠΤΕΤΑΙ ΔΕ

Ἡ Προσλαλιὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ
Συλλόγου Κυρίου Ι. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ
καὶ Ἐκθεσις περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Σχολῆς
τοῦ Ἐφόρου Ταμίου Κυρίου Ν. ΒΑΜΒΑΚΗ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.
1877.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ^α.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τοῦ Σχολάρχου ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ,

Ἀναγνώσθαισα κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐνιαυσίων
ἐξετάσεων τῆς 3 Ἰουλίου 1877.

Πανιερώτατε Δέσποτα, Σεβαστὴ Ἐφορία καὶ λοιπὸν φιλό-
μουσον ἀκροατήριον.

Χαίρουσα ἢ γεραρὰ Σχολὴ αὕτη καὶ ἀγαλλομένη βλέπει
σήμερον τὸ φιλόμουσον ἀκροατήριον πρόθυμον σπεῦσαν καὶ συ-
νωστιζόμενον εἰς τὴν παρ' αὐτῆς προσφερομένην ὑμῖν ἐνιαυσίαν
πνευματικὴν πανδαισίαν.

Ἡ τράπεζα ἤδη παρατίθεται· τὰ δ' ἐπ' αὐτῆς παντοειδῆ
ἐδέσματα ἐξατμιῶσι, τὴν ἡδέϊαν αὐτῶν ἀποπνέοντα εὐωδίαν.
Καιρὸς λοιπὸν ἐπὶ τὰ ἐτοιμα προκείμενα ὀρελάτα τὰς πεινώ-
σας χεῖρας ὑμῶν νὰ ὀρέξητε. Ἀλλὰ μήπω τοῦτο ποιήσητε·
μικρὸν ἐπίσχεσθε, ἵνα ὀλίγον τι προδύρπιον προσενέγκω ὑμῖν,
προδύρπιον, οὗ ἢ βαρεῖα ὄσμη καὶ δριμεῖα γεῦσις διαταράζει
μικρὸν τὰς εὐαίσθητους καρδίας ὑμῶν, ἀλλ' ἱκανὸν ἴσως ἔσται
τὴν ὄρεξιν τοῦ ἐνδιαφέροντος ὑμῶν ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ πτω-
χοῦ μὲν ἀλλὰ καὶ πανισχύρου λαοῦ νὰ διερεθίσῃ.

Εἴ τις, φιλόμουσον ἀκροατήριον, παρεικάσει τὸ ἔθνος πρὸς
ἄμπελον, εὐρήσει ὅτι λαὸς εἰσι τὰ πειράριθμα τῆς ἀμπέλου
κλήματα, ἄρχοντες δὲ ἐν πλούτῳ καὶ δυνάμει διαφέροντες
τὰ σποράδην ἀνὰ τὴν ἄμπελον ἐξέχοντα ὑψικάρην καὶ βαθύ-
σκια καρποφόρα δένδρα. Στολιζοῦσιν ἀληθῶς ταῦτα τὴν ἄμ-
πελον καὶ σκιάζουσι τοὺς χθαμαλοὺς θαμνίσκους τῶν κλημά-
των· προφυλάττουσιν ὁμολογουμένως αὐτὰ διὰ τῶν ἰσχυρῶν
κλάδων τῆς δυνάμεως αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ σκιεροῦ φυλλώμα-
τος τῶν γνώσεων καὶ συμβουλῶν αὐτῶν ἀπὸ λυσσαδῶν καυ-
σῶνων, σφοδρῶν ὑετῶν καὶ καταστρεπτικῶν χαλαζῶν· ὑψοῦσιν

εἰς τὸν αἰθέρα ὑπερῆφάνως τὴν ἀγέρωχον αὐτῶν κορυφὴν μακρόθεν φαινόμενα καὶ διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτῶν θαυμαζόμενα, ἀλλ' οὐχ ἥττον οἱ χθαμαλοὶ ἐκεῖνοι θάμνοι, τὰ ἔρποντα καὶ μακρόθεν ἀφανῆ τῶν κλημάτων δενδρύλια, ταῦτά εἰσι τὰ πληροῦντα τοὺς τοῦ ταμείου πίθους οἴνου μελιειδέους, ὅσπερ τὰ μέγιστα ἐπιβρώνουσι τὸ σῶμα τοῦ γεωπόνου ἀμπελοουργοῦ, τῆς πατρίδος. Κάθεται ὄντως μεθ' ἡδονῆς ὑπὸ τὴν δροσερὰν σκιὰν τῶν ὑψικόμων δένδρων τῆς ἀμπέλου ὁ ἀμπελοουργὸς ἀμπανόμενος τὸ μεσημβρινόν, θεᾶται μετ' εὐχαριστήσεως τὸ ἀξιάγαστον μέγεθος τῶν δένδρων τούτων καὶ τὸ κάλλος τῶν καρπῶν αὐτῶν, ἀλλὰ μετὰ γλυκυτάτης ἐλπίδος τὸ πλεῖστον στρέφει τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἐπὶ τὰ βρῖθοντα γλυκειῶν σταφυλῶν κλήματα τῆς ἀμπέλου. Οὕτω, φιλόμουσοι κύριοι, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι τῶν ἀνθρώπων. Εἰ ἐκ Θεῶν ἐκαυχῶντο καταγόμενοι οἱ ἔνδοξοι καὶ μεγαλήτορες ἐκεῖνοι, ἀλλὰ θανόντες ἡμίθεοι τῶν Τρωϊκῶν χρόνων, ἐκ τοῦ λαοῦ ὅμως ἀνέτειλαν καὶ αἱ λαμπραὶ ἐκεῖναι νοεραὶ ἀκτίνες, αἱ δοξάσασαι καὶ ἀθανάτους τοὺς θνητοὺς ἐκείνους ἥρωας καταστήσασαι, αἱ φωτίσασαι καὶ δείξασαι τοῖς ἀνθρώποις τῶν χρόνων ἐκείνων τὸ χαλκοβατὲρ δῶμα, τὸν οὐράνιον Ὀλυμπον, ἐκ τοῦ λαοῦ ὁ μέγας δημιουργικὸς νοῦς τοῦ Ὀμήρου καὶ ἡ ἠθικωτάτη ψυχὴ τοῦ Ἡσιόδου. Εἰ ἄρχων ἦν ὁ γεννήσας τὸν ἔκλαμπρον νικητὴν τοῦ Μαραθῶνος καὶ τὴν Ἀττικὴν σώσαντα, ἐκ τοῦ λαοῦ δῆτα ἀνεφύη ὁ κατὰ κράτος τοὺς ἀναρίθμους καὶ ποικίλους τῶν βραβείων στόλους ἐν Σαλαμῖνι κατατροπώσας καὶ ἅπαντα τὸν τότε πεπολιτισμένον καὶ εὐνομούμενον Κόσμον τοῦ βαρβαρισμοῦ ἐλευθερώσας ἐκ τοῦ λαοῦ τὸ πλεῖστον οἱ τὸν Κόσμον πολιτικῶς καὶ πνευματικῶς συνταράξαντες καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ποικιλοτρόπως εὐεργετήσαντες· εἶδομεν τέλος, κύριοι, πλειστάκις εἶδομεν τὸν ἔρποντα τὸ πλεῖστον θάμνον τῆς ἀμπέλου γοργῶς ἀναβρύχηντα καὶ ὑπὲρ τὴν οὐρανομήκη αἰγείρον τὴν λεπτὴν αὐτοῦ κορυφὴν ἄραντα· γῆ ἐριβώλαξ ὁ λαός, γῆ βετιάνειρα.

Ἄλλ' ἤκουσά τινος λέγοντος, πρὸς τί πάντα ταῦτα, αἱ παρομοιώσεις καὶ τὰ παραδείγματα, πρὸς ἀπόδειξιν ἀκραδάντου ἀληθείας ὅτι μέγα τι χρῆμα καὶ πανίσχυρον ὁ λαός; Τίς τὸν Ἡρακλέα ψέγει; Τίς εἶπεν ὀλιγορῆτόν τοῦ λαοῦ καὶ οὐχὶ θεραπυετόν αὐτόν;—Οὐδεὶς ὡς ἀληθῶς· πάντες βεβαίως ἀνομολογοῦμεν τὴν ὑπολανθάνουσαν μεγίστην δύναμιν τοῦ λαοῦ, πάντες ἐπιθυμοῦμεν τὴν πρόσδον αὐτοῦ, πάντες ἀνεξαίρετως βοῶμεν, θεραπυετόν τὸν λαόν· ἀλλ' εἰρήσθω ἐν τῷ κράτει τῆς ἀληθείας, εἰρήσθω παρρησίᾳ ὅτι πάντες ἐπιθυμοῦμεν καὶ ὁμολογοῦμεν, πάντες λέγομεν, ἀλλὰ μόνον, λέγομεν, μόνον ὁμολογοῦμεν καὶ οὐδέποτε πράττομεν τὸ ὁμολογούμενον, καὶ παρόμοια ἀτεχνῶς πάσχομεν πρὸς τὸν ἀγαθὸν ἐκείνον χρεωφειλέτην, ὅστις αἰείποτε μὲν ὁμολογεῖ τὸ χρέος αὐτοῦ, οὐδέποτε ὅμως οὐδ' ὀβολὸν ἀπέτισε. Διὰ τὴν ἐννοήσωμεν δὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀληθείας ταύτης, ὀφείλομεν οὐχὶ ἅπασι καὶ μόνον τοῦ ἐνιαυτοῦ νὰ σπεύδωμεν εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν τοιούτων ἐκπαιδευτικῶν καθιδρυμάτων, μόνον εἰς τὰς πανηγύρεις καὶ τὴν χαρὰν αὐτῶν, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ πράττωμεν κατὰ τὸ σοφὸν λόγιον τοῦ λαοῦ· «οἱ ἐχθροὶ μου εἰς τὴν χαρὰν μου καὶ οἱ φίλοι μου εἰς τὴν ἰλύπην μου». Πόσοι δὲ ἐκ τῶν συνωστιζομένων σήμερον κατὰ τὴν τελετὴν, τὴν χαρὰν ταύτην τῆς Σχολῆς, παρέστησάν ποτε ἐν ταῖς ἀγωνίαις αὐτῆς; τίνας θαλερόν κατὰ δάκρυ ἐχύθη ἐπὶ τῇ γυμνότητι καὶ τῇ μυρῆ πτωχεῖα πολλῶν ἐκ τῶν μαθητευόντων ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ; τίς συνετρίβη τὴν καρδίαν βλέπων καθ' ἡμέραν τὴν ἐκ τῆς ἄκρας ἐνδείας ῥυπαρότητα πολλῶν εἰσερχομένων ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ καὶ καθαρωτάτῳ τεμένει τῶν μούσων; τίς εἶδε τὰς ὑπὸ τῶν μεινομένων στοιχείων καταδιωκομένας ὑγρὰς ψυχὰς τῆς βροχῆς καὶ κρυεῖας νιφάδας τῆς χιόνος εὐρισκούσας θερμὸν ἄσυλον εἰς τὰ γεγυμνωμένα στήθη ῥακενδύτων μαθητῶν; τίς εἶδε δακρῦον γελῶν σπιθαμιαῖον πόδα δεκαετοῦς μαθητοῦ σύροντα ἀγωνιωδῶς ἡμιπηχυαῖον κατεσχισμένον ὑπόδημα τοῦ πατρὸς ἢ γείτονος αὐτοῦ, ὑπόδημα οἰκτρῶς ἐν τῇ αὐλῇ τῆς

Σχολῆς κροταλίζον καὶ ἐν τῷ κροταλισμῷ αὐτοῦ τὴν ἀθλιότητα τοῦ φέροντος ἱεριμιάζον; τίς εἶδεν. . . ; ἀλλὰ κοληθήτω πλέον ἢ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, τοιαύτην εἶδεχθῆ εἰκόνα τοῦ λποῦ ἡμῶν κατὰ τὴν χαρμόσυνον ταύτην ἡμέραν παρεισάγοντος! ἐπελαθόμεν ὅτι ἱεροφάντης ἐκλήθη φαιδρᾶς καὶ ἐπιδικίου τελετῆς, ἐγὼ δ' ἱεριμιάδας ψάλλω! ἐπελαθόμεν ὅτι μικρὸν προδότηριον ἐπηγγελάμεν ὑμῖν, ὑμεῖς δὲ κινδυνεύετε νὰ κορεσθῆτε ἐκ τοῦ πικραλμύρου τούτου μακροῦ προδότηριου! Ἀλλάξωμεν οὖν τὸν θλιβερόν τούτον τόνον τῆς ἀρμονίας ἐπὶ τὸ φαιδρότερον συνωδᾷ τῷ φαιδρῷ τῆς περιστάσεως· ἀφῶμεν τὰ πικρὰ ταῦτα ὑπομνήματα καὶ ἔλθωμεν ἐπὶ τὰ ἡδέα, ἅπερ εἰθισμένοι ἐσμὲν ν' ἀκούωμεν.

Ἀρχόμενοι οὖν τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἡδὴ σχολικόν ἔτος πεπραγμένων ἡμῖν, ὀφείλομεν πρῶτον νὰ δηλώσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν προσελθόντων μαθητῶν. Προσῆλθον δὲ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο περὶ τοὺς 400 μὲν εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην, περὶ τοὺς 150 δὲ εἰς τὸ ἐν Ἀγίῳ Κωνσταντίνῳ Νηπιαγωγεῖον τῆς Σχολῆς, ἐξ ὧν, ὀφείλομεν εἰπεῖν, τὰ μικρὰ νενομισμένα δίδακτρα ἐτέλεσαν μόνον 145, οἱ δὲ λοιποὶ ἐγένοντο δεκτοὶ δωρεάν· ἔνεκα δὲ πολλῶν αἰτίων, ἀσθενειῶν, μετοικήσεων καὶ, ὅπερ λυπηρόν εἶπειν, ἐκ τῆς κορυφωθείσης κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐνδείας, ἐξ ἧς πολλοὶ τῶν γονέων περιῆλθον εἰς τὴν λυπηρὰν ἀνάγκην ὅπως καὶ αὐτῶν τῶν μικρῶν παιδῶν τῶν τὴν ὑλικὴν ἀρωγὴν αἰτήσωνται πρὸς πορισμὸν τῶν ἐπιουσίων ἀλφίτων, ἐκ τούτων καὶ ἄλλων αἰτίων ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἠλαττώθη ἐπαισθητῶς· καὶ τοῦτο ἐλύπησε τὴν Σχολὴν ἄλλ', ὅπερ λυπηρότατον εἰς αὐτὴν ἐγένετο, ἔνεκα τῆς ἐν ἀρχῇ καταγραφῆς πολλῶν μαθητῶν δυσαναλόγως τῆς χωρητικότητος καὶ τῶν μέσων αὐτῆς, ἠναγκάσθη μετὰ συντριβῆς καρδίας νὰ κλείσῃ τὴν θύραν καὶ μὴ δεχθῆ ὑπὸ τὴν φιλόστοργον στέγην αὐτῆς ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν βραδύτερον προσελθόντας μαθητιῶντας παιδας, ἀναμένουσα τοὺς οὐκέτι ἐπανελθόντας μαθητάς· ὥστε οἱ μέλλοντες νὰ ὑποστῶσι τὰς ἐνικυσίους αὐτῶν ἐξετάσεις εἰσὶ

341, ἂν μὴ ἡ γυμνότης τινῶν ἐξ αὐτῶν κωλύσῃ αὐτοὺς τῶν ἐξετάσεων.

Ἐν δὲ τῇ διδασκαλίᾳ σὺν τῇ θεωρίᾳ ἡ Σχολὴ ὅσημέραι ἀξάνει καὶ τὴν χρῆσιν τῆς πρακτικῆς, φροντίζουσα, ἔνθα δυνατόν ἐστὶ, διὰ πραγμάτων καὶ εἰκόνων νὰ καταστήσῃ αἰσθητοτέραν τὴν ἀντίληψιν διαφόρων γνώσεων τοῖς διδασκομένοις, διὰ πολλῶν δὲ ἄλλων τρόπων καὶ ἀσκήσεων ἀναπτύξῃ τὴν κρίσιν αὐτῶν, ὥστε νὰ μὴ παραδέχωνται εἰκῆ πᾶν τὸ λεγόμενον αὐτοῖς, καὶ πεποιθήσιν δὲ τινα περὶ τῶν μεμαθημένων ἔχωσιν. Εἰς τοῦτο δὲ παρωρμήθη σκεψαμένη ἡ Σχολή, ὅτι ἐν πάσαις ταῖς τέχναις καὶ ἐπιστήμαις ἀείποτε προηγήθη ἡ πείρα καὶ παρατήρησις τῶν πραγμάτων, καὶ αὐταὶ ἐγέννησαν τὰς θεωρίας, καὶ ὅτι ὅσῳ πλείω πείραν καὶ πράξιν ἔσχε τις ἐπὶ τινος πράγματος, τόσῳ πλείον καὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ αὐτοῦ ἐπέτυχε· καὶ δυνάμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οὕτω ἐν τῇ διδασκαλίᾳ σκεψάμενοι, οὐδόλως ἀπετύχομεν τοῦ σκοποῦ. Ἀλλὰ μακρὰν κόμποι λόγων, διότι ἐν Ρόδῳ εἰσέτι ἐσμὲν τὸ δὲ πῆδημα οὐπω ἐπηδήθη. Ἐκεῖνο δ' ὅπερ ἡ Διεύθυνσις δύναται νὰ ὁμολογήσῃ ἀσφαλῶς ἐστὶν ὅτι εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ εἶδους τῆς διδασκαλίας τὰ μέγιστα συνέβαλετο οὐ μόνον ἡ ὁμόφωνος παραδοχὴ τοῦ συστήματος τούτου ὑπὸ τε τῆς Σεβαστῆς Ἐφορίας καὶ τοῦ ἀξιότιμου προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἔκθυμος καὶ μετ' ἀπαρμιλλοῦ αὐταπαρνήσεως καὶ ἐπιμελείας ὑπερβαλλούσης γενομένη διδασκαλία τῶν κεχαρισμένων ἡμῖν συναδελφῶν, πρὸς οὓς χρέος ἀπαραίτητον ἔχει ἡ Διεύθυνσις νὰ ὁμολογήσῃ χάριτας καὶ εὐχαριστίας ἐν τῇ πανδήμῳ ταύτῃ τελετῇ τῆς Σχολῆς.

Ἄλλ' οὐχ ἥττον ἡ Διεύθυνσις κοινῶς καὶ ὁμοθυμαδὸν μετὰ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς σχολῆς εὐγνωμον σήμερον στρέφει βλέμμα πρὸς τὴν Σεβαστὴν Ἐφορίαν, ἥτις οὐ μόνον, σφῶς ποιούσα, ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν ἡμῖν ἀφῆκεν ἐν τῷ τρόπῳ τῆς διδασκαλίας, ἐντὸς ὁμολογουμένως τῶν ὁρίων τοῦ Κανονισμοῦ, ἀλλὰ καὶ πᾶν ὅ,τι συντελεῖ πρὸς διάπλασιν τῶν καρ-

διῶν τῶν παιδῶν προθύμως καὶ ὑπὲρ τὰς ὑλικὰς δυνάμεις αὐτῆς ἐπόρσει τῇ Σχολῇ, εὐρύνασα τὸν κύκλον τῶν καλλιτεχνικῶν μαθημάτων, προσθεῖσα πρὸς τῇ Καλλιγραφίᾳ καὶ Ἰγνογραφίᾳ καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς φωνητικῆς μουσικῆς, προσλαβοῦσα διδάσκαλον ταύτης τὸν κύριον Εὐστράτιον Παππαδόπουλον, ὃν περιττὸν πάντῃ θεωροῦμεν νὰ ἐπαινέσωμεν ὑμεῖς σήμερον, ὁπότε ἑναυτὰ εἰσιν εἰσέτι ταῖς ἀκοαῖς ὑμῶν τὰ μουσικὰ αὐτοῦ ἔργα, ὀλιγοχρονίου διδασκαλίας ἀποτελέσματα.

Ἐπίσης ἡ Σχολὴ χάριτας ὀφείλει νὰ ὁμολογήσῃ καὶ πρὸς τοὺς κλειτοὺς ἐκείνους ἐπικούρους τῆς Σχολῆς, ἐξωθεν προσδραμόντας εἰς βοήθειαν αὐτῆς, τὸν μὲν τὰς χεῖρας τῶν ἀβίθλων μαθητῶν τοῖς ἀναγκαίοις ὄπλοις ὀπλίζοντα, τὸν δὲ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀγερώχων ἐν τῷ πνευματικῷ τούτῳ ἀγῶνι νικητῶν στεφανοῦσα. Χάριτας οὖν ὁμολογεῖ ἡ Σχολὴ τῇ Φιλεκπαιδευτικῇ Ἀδελφότητι «Ὁ Ζωσιμᾶς», ἥτις ἀπὸ διετίας τὰ ἀναγκαῖα βιβλία τοῖς ἀπόροις τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς χορηγοῦσα μεγάλως συνήργησεν εἰς τὸν σκοπὸν αὐτῆς, καὶ πρὸς ὃ οὐ μόνον ὑπὲρ τὰ 1500 γρόσια, ἂν καλῶς ἐξετιμήσαμεν, ἐδαπάνησε μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγους κόπους κατέβαλλε διὰ τοῦ ἀξιοτίμου αὐτῆς προέδρου κυρίου Ἐπαμ. Προῦσαλη, πολλάκις προσερχομένου καὶ ἐξετάζοντος τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπόρων καὶ διανέμοντος τὰ βιβλία· σὺν ταῖς εὐχαριστίαις δὲ ἡ Σχολὴ ἐκφράζει καὶ τὴν ἐλπίδα αὐτῆς, ὅτι ἡ εὐεργετικὴ αὕτη ἀδελφότης οὐ παύσεται καὶ εἰς τὸ μέλλον τὸ φιλόμουσον καὶ φιλόπτωχον ἔργον αὐτῆς ἐκτελοῦσα. Τῇ δὲ ἐλλογίμῳ καὶ φιλομούσῳ κυρίᾳ Ἑλένῃ Σαράντῃ Ἀρχηγένους, ἥτις τὰς φιλομούσους τοῦ ἀοιδίμου συζύγου αὐτῆς διαθήκας ἐκτελοῦσα, 500 γρόσια προσφέρει κατ' ἔτος ὑπὲρ τῶν ἀριστευόντων μαθητῶν, εὐχαριστεῖ ἡ Σχολὴ καὶ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς φιλομούσου ψυχῆς τοῦ ἀοιδίμου Σαράντῃ Ἀρχηγένους ἀείποτε τῷ Θεῷ ἱκετηρίους χεῖρας ἀνατείνει.

Ἄλλ' ἐν τοιαύταις ἐκφράσεσιν εὐχαριστιῶν διατελοῦντες, ὁποῖαν εὐφημον εὐχαριστίας λέξιν εἴπωμεν πρὸς τὴν Σεβαστὴν

τῆς κοινότητος Ἐπιτροπὴν, ἥτις φιλοστόργως μεριμνώσα ὑπὲρ τῆς Σχολῆς, κύριον ἑαυτῆς μέλημα αὐτὴν ἐποίησατο, ἀναλίσκουσα σὺν τῇ τακτικῇ ἐπιχορηγήσει καὶ ὑπὲρ τῆς εὐτρεπίσεως τοῦ καταστήματος αὐτῆς ἀναλόγως τῆς σημερινῆς δυσχεροῦς λίαν οικονομικῆς καταστάσεως τοῦ τόπου οὐκ ὀλίγα χρηματικά ποσὰ καὶ πολλὰ μέλλουσα εἰς τὸ μέλλον ἀναλίσκειν; Τί δ' ἀποδῶμεν ἰδίᾳ πρὸς τὸν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ῥέκτην ἐκείνον καὶ τῶν ἀγαθῶν ἐργάτην ἄνδρα, ὅστις σὺν ταῖς ἄλλαις ὑπὲρ τῆς Σχολῆς φροντίσι καὶ ἀπάσας τὰς ὥρας τῶν ἰδιαιτέρων ἐργασιῶν καὶ τὰς τῆς ἀναπαύσεως αὐτοῦ καταναλίσκει ὑπὲρ τῆς ἐξασφαλίσεως καὶ εὐτρεπίσεως τοῦ καταστήματος τῆς Σχολῆς; Πολλὰ ὀφείλει τῷ κυρίῳ τούτῳ ἡ Σχολὴ καὶ εὐχαρίστως σήμερον κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην θὰ ἐμνημόνευε τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, εἰ μὴ ἐφοβείτο μὴ προσκρούσῃ εἰς τὴν μετριοφροσύνην τοῦ ἀνδρός· ἀλλὰ καὶ τί χρεῖαν ἔχει τῶν ἐπαίνων καὶ εὐλογιῶν ἡμῶν καταθητητῶν ἀνθρώπων, ὁπότε τὰς εὐλογίας τοῦ ἐλεουμένου πολυελέου Θεοῦ ἐπισπᾶται, καθότι ὁ ἐλεῶν πτωχὸν ἐλεεῖ Θεόν;

Ἄλλὰ καιρὸς νὰ εὐσπλαγγισθῶ καὶ γὼ ὑμᾶς, ὧν τῇ ὑπομονῇ κατεχρησάμην, καὶ τελευτῶν, τὸν λόγον στρέψω πρὸς τὴν μαθητηῶσαν νεολαίαν τοῦ λαοῦ.

Ἦκούσατε, πεφιλημένοι μοι ὁμιληταί, οἷαν δύναιμι ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κέκτησθε· πολλοὶ ἐξ ὑμῶν κεκλημένοι ἐστὲ ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ βίου ὑμῶν νὰ μεγαλουργήσητε· τοιοῦτοι ἦσαν κατὰ τὴν ἡλικίαν ὑμῶν οἱ Ὀμηροὶ, οἱ Σοφοκλεῖς, οἱ Ξενοφῶντες καὶ Ἀριστοτέλαι, τέκνα τοῦ λαοῦ, τέκνα μαχαιοποιῶν καὶ λαχανοπωλίδων ἦσαν οἱ Δημοσθέναι καὶ Εὐριπίδαι, φρεάντλαι ἦσαν οἱ Κλεάνθαι. Ἕλληνες ἦσαν ἐκεῖνοι, τὸ αὐτὸ δὲ μεγαλουργὸν αἶμα ῥέει καὶ ἐν ταῖς φλεβῖν ὑμῶν· δὲν ἐδειλίωσεν ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς τοιούτους εὐγενεῖς ἀγῶνας· καὶ ὑμεῖς θαρρῆετε, κατάφρακτοι παντοίοις ἠθικοῖς ὄπλοις ἐστέ, στερρᾶν καὶ παμφανώσαν φέρετε γνώσεων περικεφαλαιάν, ἄτρητον δ' ἐπὶ τῶν στέρνων πεποιθήσεων θώρακα, ὅξυ

δέ μετὰ χειρας κληρονομηθείσης εὐφύιας δόρου· χωρεῖτε οὖν μετὰ θάρρους, χωρεῖτε ὑπὸ τοῦ θουρίου ἄσματος τοῦ ἀποιχομένου κλεινοῦ τῶν γραμμάτων Τυρταίου τοῦ Βοσπόρου ἐνθουσιαζόμενοι.

Καιρὸς, τὸ χρέος σᾶς καλεῖ!
Καιρὸς, ὦ τέκνα τῆς Πατρίδος!
πέριξ ὑμῶν χρυσοῦς ἐλπίδος
ἀκτὶς φωτοβολεῖ,
καὶ πρὸς τὸ φῶς ὁδεύει
πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴ·
ἐμπρός, νεότης τῶν γραμμάτων,
ἀγῶν εὐλογητῶν καμιάτων
ἠρέφεται λαμπρὸς,
τὰς βιβλους σας κ' ἐμπρός.

Μῆ, μὴ τὸν στέφανον ὑμῶν
φυλὴ ἑτέρα προαρπάσῃ·
αἰσχρὸν τὸν Ἑλληνα γὰρ φθάσῃ
ἀλλόθρονος ἐνδρομῶν
εἰς τὴν ὁδὸν τῶν φώτων
καὶ τῶν ἐπιστημῶν.
Αἰδῶς, ἀπόγονοι Ὀμήρων!
τιμῆσατε πατρῶον κλῆρον,
πρωτεύσατε λαμπρῶς,
τὰς βιβλους σας κ' ἐμπρός!

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

Τοῦ Προέδρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολ. Συλλόγου

Κυρίου **Ι. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ.**

κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐξετάσεων.

Φιλόμουσον ἀκρατήριον.

Κατὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ παρελθόντος ἔτους πορευθεὶς ἐνταῦθα, ἐξέφρασα δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας μου ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῇ ἀνακαινίσει τῆς Σχολῆς ταύτης, κατὰ τε τὴν ὕλην καὶ τὸν τρόπον τῆς παιδείσεως, συμφώνως ταῖς καλῶς ἐννοουμέναις ἀνάγκαις τοῦ ἔθνους ἡμῶν· ἠὺζάμην δὲ ἀπὸ καρδίας ὅπως καὶ ἄλλαι ἐνοριακαὶ Σχολαὶ ὅσον τάχος μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας καὶ τῆς ἐπιτυχίας πραγματοποιήσωσι τὴν ἀπό τινος ἀναγκαιοτάτην καταδειχθεῖσαν τοιαύτην ἐπὶ τῷ κρείττω τροποποίησιν τῆς καθ' ἡμᾶς κατωτέρας παιδείσεως.

Ἐχὼν τὴν τιμὴν ἵνα καὶ σήμερον παραστῶ ἐνταῦθα κατὰ τὴν πάνδημον τελετὴν τῶν ἐνιαυσίων ἐξετάσεων τῆς Σχολῆς ταύτης, καθήκόν μου θεωρῶ ἵνα ἐν πρώτοις φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν τὸ εὐαγγέλιον, ὅτι δύο ἄλλαι Σχολαὶ δημοτικαὶ τὸ παράδειγμα τῆς ὑμετέρας μιμούμεναι, ἐτρέπησαν ἐπὶ τὴν νέαν ταύτην ὁδὸν τῆς ἀναμορφώσεως καὶ ἤδη ἐν τρίγωνον σχηματίζεται, οὗτινος τὴν κορυφὴν κατέχει ἡ ὑμετέρα Σχολή. Στηριζόμενοι δὲ εἰς τὸ φιλοπρόσδοτον καὶ τὴν νοημοσύνην τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, πέποιθα ὅτι ὁσονούπω καὶ αἱ λοιπαὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐνοριακαὶ Σχολαὶ θέλουσιν ἀναδιοργανωθῆ κατὰ τὸν νέον τοῦτον τρόπον, ὅσαι εἰσέτι τὴν τετριμμένην πατοῦσι.

Τὸ εὐαγγέλιόν μου τοῦτο μετὰ χαρᾶς ἀποδέξεσθε, διότι ἡ ἀγαθὴ τῆς ὑμετέρας Κοινότητος πρωτοβουλία ἐπ' ἀγαθῷ καὶ

ἐν ἄλλαις ἐπέδρασε. Σὺν τούτῳ δὲ καὶ τὴν εἰλικρινῆ ὁμολογίαν μου ὅτι τὸ ἔργον ὑμῶν, ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀρξάμενον, βαίνει ὁσημέραι τελειούμενον. Τοιαῦται αἱ σήμερον ἀγαθαὶ ἐντυπώσεις μου· διὸ καὶ ἀπὸ μέσης καρδίας ἐκφράζω αὐθις τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τε τὴν ἀξιότιμον Ἐφορίαν καὶ τὴν ἄοκνον Διεύθυνσιν καὶ τὸ λοιπὸν τῶν καθηγητῶν φιλόπονον σῶμα. Ἀνδρίζεσθε, κύριοι, τὸν καλὸν τοῦτον ἀγῶνα ἀγωνιζόμενοι· εἴ τι χρῆζει διορθώσεως βεβηγηδὸν διορθώσατε, οὕτω μόνον τὸ κατῆκον ὑμῶν ἐκπληρώσατε.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τοῦ Ἐφόρου Ταμίου Κυρίου Ν. ΒΑΜΒΑΚΗ
Περὶ τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τῆς Σχολῆς,
ἀναγνωσθεῖσα τῇ 10 Ἰουλίου
κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν Βραβείων.

Σεβασμιώτατε Δέσποτα καὶ λοιπὸν φιλόμουσον ἀκροατήριον.

Τιμηθέντες ὑπὸ τῆς ἀξιοσεβάστου Κοινότητος τοῦ Σταυροδρομίου νὰ ὀνομασθῶμεν ἔφοροι τῆς σεβασμίας ταύτης Σχολῆς, ὀφείλομεν συμφώνως τῷ 35 ἄρθρῳ τοῦ κανονισμοῦ νὰ ἐκθέσωμεν ἐνώπιον τοῦ ἐνδιαφερομένου ἀκροατηρίου τὴν οικονομικὴν θέσιν τῆς Σχολῆς.

Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀναγκαιότητος τῆς υπάρξεως τούτου τοῦ ἱεροῦ τῶν Μουσῶν ἐνδικοτήματος, ἐν ᾧ οἱ παῖδες τοῦ λαοῦ ἐκπαιδεύονται καὶ διαπλάσσονται, καὶ τί ὀφείλομεν πάντες ἀπὸ κοινοῦ ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ νὰ πράττωμεν, λίαν ζωηρῶς καὶ ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ καὶ παρρησίᾳ λόγου ὁ ἀξιότιμος τῆς Σχολῆς ταύτης Διευθυντὴς κατὰ τὴν ἐναρξίν τῶν ἐξετάσεων ἐξέθηκεν.

Ὅποια δὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνιαυσίων ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς, τὸ μὲν φιλόμουσον ἀκροατήριον ὡς παραστὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐξετάσεων εἶναι ἐν θέσει νὰ ἐκτιμήσῃ ἐλευθέρως, ἡ δὲ Ἐφορία καὶ ἐκ τοῦ ἐγγυτέρω πεῖραν ἔχουσα τῆς συνετῆς καὶ πεπειραμένης Διευθύνσεως καὶ τῆς μετ' ἐπιμελείας τε καὶ ἀφοσιώσεως εὐμεθόδου καὶ ἀποτελεσματικῆς διδασκαλίας τοῦ λοιποῦ ἀξιότιμου προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς, εὕρισκεται εἰς τὴν εὐαρεστοτάτην θέσιν νὰ ἐκφράσῃ σήμερον πρὸς ἅπαντας τούτους τὰς ἐπὶ τούτοις εὐχαριστίας αὐτῆς.

Ἄλλ' ἐνῷ ἡ Ἐφορία μετὰ φαιδροῦ προσώπου προσβλέπει

πρὸς τὴν εἰς τὸ πλησιφεῖς βαίνουσαν φάσιν τῆς Σχολῆς, ἣτις ἀντανανκλᾶ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ διδακτικοῦ μέρους αὐτῆς, ὅπου ταν ῥίπτῃ βλέμμα πρὸς τὴν φθίνουσαν φάσιν τοῦ οἰκονομικοῦ μέρους αὐτῆς, ἐπὶ τὸ σκυθρωπότερον μεταβάλλεται. Ναί, κύριοι, ὅταν ἡ Ἐφορία ἀναλογίζηται ὅτι πρὸς οἰκονομικωτάτην συντήρησιν τῆς Σχολῆς, ἀπαιτοῦνται κατ' ἔτος περὶ τὰς 1300 τουρκικὰς λίρας, τὸ μόνον δὲ ἀσφαλὲς κεφάλαιον, ὅπερ κέκτηται, ἐστὶν ἡ ἐκ 480 λιρῶν τουρκικῶν ἔτησια ἐπιχορήγησις ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Κεντρικῆς τῆς Κοινοῦτητος Ἐπιτροπῆς, ἐπομένως τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἔτησίων αὐτῆς ἐξόδων εὐρίσκειται, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἐν ἀφανείᾳ, ἀλλ' ἐν λίαν μετεώρῳ θέσει καὶ ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων ἐξαρτώμενον, λίαν δεινῶν τό γε νῦν οὐσῶν, ὅταν λέγω ταῦτα ἀναλογίζηται ἡ Ἐφορία, οὐ μόνον σκυθρωπάζει λυπηρῶς, ἀλλὰ καὶ ὄχρος καταλαμβάνει τὰς παρειὰς αὐτῆς, δειλιώσης περὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον πλησιαιῖοι πορείας τῆς Σχολῆς, οὕτω καλῶς μέχρι τοῦδε οὐριοδρομούσης.

Ἄλλ' ὁ κίνδυνος προξενεῖ μὲν τρόμον καὶ φρίκην εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης καὶ ῥώμην ὁμοιογουμενῶς εἰς τὸ σῶμα, ἡ δὲ πενία τέχνας κατεργάζεται. Διὸ καὶ ἡ Ἐφορία δὲν ἀρέθη ἀπελπιστικῶς εἰς τὸ δεινὸν ῥεῦμα τοῦ σφοδρῶς παρασύροντος αὐτὴν χειμάρρου τῶν οἰκονομικῶν τῆς Σχολῆς δυσχερειῶν, οὐδὲ τὴν ταχέως καταβυθιζομένην ἄγκυραν ἐν τῷ ναυαγίῳ αὐτῆς σχολαστικῶς περιεπλέξατο· ἀλλὰ τὰς χεῖρας φρονίμως κινούσα καὶ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν σοφὴν ἀντίληψιν αἰτουμένη, κατώρθωσεν ὥστε καὶ πρὸς τὴν ὄχθην νὰ προσεγγίση καὶ ῥιζῶν τινων καὶ χόρτων ἐπιλάβηται.

Καὶ αἱ μὲν ἐπισφαλεῖς ῥίζαι καὶ αἱ παρόχθιοι σχοῖνοι εἰσι τὰ ὀλίγον ἀσφαλῆ μέτρα, ἅτινα ἅμα τῇ ἀναδοχῇ τῶν ἀνατεθειμένων αὐτῇ καθηκόντων ἐσκέψατο.

Καὶ πρῶτον μὲν ἐν ἑαυτῇ ἐπιζητούσα δυνάμεις εὐρέ τινας, ἀποφασίσασα ὅπως ἀπὸ τοῦδε ἐνεργήσῃ πρὸς ἐπίτευξιν συναυλίας τινός κατὰ τὸν προτεχῆ Ὀκτώβριον μῆνα, ἥς τὸ κύριον μέρος ἀποτελεῖσουσι διάφορα ἐκλεκτὰ ἄσματα ὑπὸ τῶν μαθη-

τῶν τῆς Σχολῆς κοινῶς μετὰ τῶν μαθητριῶν τῆς τῶν ἀπόρων κορασιῶν, πρὸς ὃ πεποιθᾶμεν ὅτι προθυμοτάτην ἀρωγὸν ἐξομεν τὴν ἀξιότιμον Ἐφορίαν τῆς ἀδελφικῆς Σχολῆς, μεθ' ἧς κοινὸν ἔχομεν τὸν σκοπὸν καὶ ἀδελφὰ τὰ συμφέροντα. Οὐδὲν δὲ ἀμφιβάλλομεν ὅτι πρὸς τοῦτο προθύμως πάνυ ἐξομεν καὶ τὴν συνδρομὴν ἀπάντων τῶν φιλομούσων, οἵτινες ἀείποτε συμπαθεῖς ἐφάνησαν ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ταύτης τῶν πτωχῶν παιδῶν τοῦ λαοῦ.

Δεύτερον δὲ ἡ Ἐφορία ἀπεφάσισεν ὅπως καὶ τὴν ἐκτακτον συνδρομὴν ἀπάντων τῶν γονέων τῶν μαθητῶν αἰτήσῃται, δεχομένη καὶ τὸν ἐλάχιστον ὄβολόν τῶν ἀδυνατούντων τὰ πολλὰ νὰ δώσωσιν· ἐκωλύθημεν δὲ μέχρι τοῦδε νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὑπὸ τῆς φροντίδος τῆς τοῦ καταστήματος τῆς Σχολῆς ἐπιδιορθώσεως.

Ἄλλ' ἀνωμολογήσαμεν καὶ πάλιν, ἀνωμολογοῦμεν ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα ἐλάχιστα θέλουσιν ἀνακουφίσει τὰς πολλὰς ἀνάγκας τῆς Σχολῆς. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ καὶ δικαιότερον εἶναι καὶ οὐσιωδῶς δύναται νὰ ἐπιβοηθήσῃ εἰς τὰς πολλὰς δαπάνας αὐτῆς, εἶναι ἡ ἐκ μέρους τῶν δυναμένων γονέων, καὶ τοιοῦτοί εἰσιν οὐκ ὀλίγοι, γενναιοτέρα συνδρομὴ κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν τέκνων αὐτῶν ἐν τῇ Σχολῇ, ἀναλογιζομένων πρῶτον μὲν ὅτι εὐκολώτερον ἢ μικρὰ συνδρομὴ τῶν πολλῶν δύναται νὰ συντηρήσῃ τὸ ἔν, ἢ ἡ μεγάλη τοῦ ἐνὸς τοὺς πολλοὺς, καὶ ὅτι δεύτερον ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ εὐεργετικὴ αὕτη Σχολή, θὰ ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ τελῶσι διδάκτρα εἰς ἰδιοσυντήρητα σχολεῖα πρὸς ἀπλῆν μόνον διδασκαλίαν πολὺ πλεον ἢ δεκάδα λιρῶν, ἐνῶ ἐνταῦθα οὐ μόνον δωρεὰν τῆς διδασκαλίας ἀπολαμβάνουσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐκεῖνο ἀργυροῦν εἰκοσάριον τοῦ εἰσιτηρίου δεκαπλασίως καταδαπανῶσιν εἰς μελάνας ἀφθόνους καὶ μελανοθήκας, πλάκας καὶ κονδύλια καὶ κιμωλίας, ἅτινα θαυσιπῶς παρέχει τοῖς μαθηταῖς ἡ Σχολή, παραλείπομεν δὲ τὰς οὐκ ὀλίγας θραύσεις τῶν ὑάλων, ὧν τὸ μὲν κατὰστημα βρίθει, ἀπροσέκτων δὲ μαθητῶν οὐκ ἀμοίρει.

Τί δὲ ἤθελε βαρύνει τὰ βαλάντια πολλῶν γονέων, ἱκανῶς δυναμένων ἀντὶ πάντων τούτων νὰ προσενέγκωσιν εἰς τὴν μετὰ φιλοστοργίας εἰλικρινοῦς πνευματικῶς διατρέφουσαν τὰ τέκνα αὐτῶν ταύτην Σχολὴν γενναϊοτέραν τινὰ ἐτησίαν συνδρομὴν, ὅπως τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπολαύωσι καὶ διδασκαλίας καλῆς καὶ ἀρθότου καὶ πάσης ἄλλης περιποιήσεως καὶ περιθάλψεως;

Διὰ τί, κύριοι, εἰς μάταια ἀθυρμάτια πρὸς ὑπέρμετρον τέρψιν καὶ εὐχαρίστησιν τῶν παιδῶν ἡμῶν καὶ εἰς ἐπὶ τὸ ματαιότερον ἐνδυμασίας τῶν ἰδίων καὶ ἐν γένει ὑπὲρ πραγμάτων ἀφροδῶντων τὴν ἡδονὴν καὶ τὸν καλλωπισμὸν τοῦ σώματος αὐτῶν νὰ ἐξοδεύωμεν δεκάδας πολλὰς λιρῶν, ὑπὲρ δὲ τῶν μέσων ἐκείνων, δι' ὧν ἡ ψυχὴ καλλύνεται, ὃ ἐν ἡμῖν οἰκῶν Θεὸς θεραπεύεται, νὰ δεικνύωμεν τὴν γλισχροτάτην φειδωλίαν; Διὰ τί ὑπὲρ τῆς εὐπρεπείας τῶν οἰκιῶν ἡμῶν, ἐν αἷς ἡμεῖς αὐτοί, ἄνθρωποι θνητοὶ ὄντες, κατοικοῦμεν, νὰ καταδαπανῶμεν ἑκατοντάδας, ἢ καὶ χιλιάδας ἐνίοτε λιρῶν, ὑπὲρ δὲ τῆς εὐπρεπείας τοῦ οἴκου, ἐν ᾧ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ἡ παιδεία ἐνδιδαιτωμένη τὰ τέκνα ἡμῶν μορφώνει καὶ διαπλάσσει καὶ πλησιάζει αὐτὰ πρὸς τὸν Θεόν, δι' ἧς ὄντως θεοεἰκελοὶ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ φαινόμεθα πλασθέντες ὑπὲρ τούτων ἀπάντων νὰ ἀπορεύωμεν, ἀσκόπως φειδωλευόμενοι, τὴν ἀπότισιν πεντάδος λιρῶν καὶ ὀλιγώτερον; Διὰ τί διὰ τῶν τοιούτων πράξεων ἡμῶν νὰ καθιστῶμεν τὴν φιλομουσίαν παρ' ἡμῖν λέξιν κενὴν καὶ ἄντικρυς εἰρωνεῖαν;

Ἐποιησάμεθα, κύριοι, χρῆσιν τῆς παρρησίας ταύτης, διότι καιρὸς πλέον νὰ συνέλθωμεν, νὰ γείνωμεν πρακτικώτεροι περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ὠφελίμων ἢ μὴ. Ὁμιλήσαμεν σκληρότερον τοῦ δέοντος, διότι ἔχομεν πρόσφατον καὶ ὑφισταμένην εἰσέτι διδασκαλίαν ὅτι καιρὸς νὰ θεραπεύωμεν, ὡς οἱ πατέρες ἡμῶν, μᾶλλον τὰ κοινὰ ἢ τὰ ἴδια.

Ταῦτα ἐνομίσαμεν, σεβαστὸν ἀκροατήριον, ἀναγκαστικὰ καὶ θεάρεστα· διότι δὲν ἐπιζητοῦμεν ματαιοδόξως οἰκοδόμησιν

τοῦ πύργου τῆς Βαβέλ, τὴν ὀργὴν τοῦ Κυρίου ἐπισπασαντος καὶ εἰς σύγχυσιν καὶ ἀποσύνθεσιν τοὺς οἰκοδομήσαντας ἐμβαλόντος, ἀλλὰ τέμενος Μουσῶν, οἶκον Σοφίας καὶ Παιδείας ἐπιθυμοῦμεν νὰ ὑψώσωμεν· βαῶ δὲ Προφητὰναξ στεντορεῖως. «δράξασθε παιδείας μὴ ποτε ὀργισθῆ ἡμῖν Κύριος.»

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

Τοῦ Σχολάρχου κυρ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

πρὸς τοὺς ἀπολυμένους μαθητὰς

κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν ἀπολυτηρίων αὐτῶν.

Στῆτε ἐπ' ὀλίγον ὑμεῖς, οἱ ἀπὸ τῆς περιθαλψάσης ὑμᾶς ταύτης πνευματικῆς φωλεᾶς τὰς νεαρὰς ὑμῶν πτέρυγας διανοίγοντες ἤδη, ἵνα πρὸς τοὺς αἰθέρας τοῦ κοινωνικοῦ βίου ἐκτιναχθῆτε· στῆτε, ὑποστείλατε πάλιν τὰ πτερωτὰ αἰθέρια ἰστία ὑμῶν ὅπως, τὰς τελευταίας ὑποθήκας ὑποθεῖς ὑμῖν, ὑπομνήσω ὅτι ἐν ταῖς ἐκτάσεσι τῆς Κοινωνίας ἀπαντήσετε καὶ γαίας πυροφόρους καὶ λειμῶνας εὐθαλεῖς καὶ δάση βαθύσκια, ἐν οἷς ἅπασιν ἀγαλλόμενοι πτερόγῃσι καὶ ἀναπαυόμενοι διαβιώσετε· ἀλλὰ μὴ παρίδῃ ὁ ὀφθαλμὸς ὑμῶν τοὺς ἄνωθεν ἰσταμένους κινδυνώδεις τῆς κακίας αἰετοὺς καὶ ἰέρακας· μακρὰν τὴν πτῆσιν ὑμῶν, μακρὰν τῶν ἀγριωπῶν αὐτῶν ὀφθαλμῶν φέρετε, ὅτι αἰμοδιψεῖς εἰσι καὶ τὸ ἦπαρ τῆς ψυχῆς ὑμῶν διαλυμανοῦνται. Ἐν δὲ τῷ κυμαίνοντι τοῦ κοινωνικοῦ βίου ὑμῶν πελάγει, εἰς ὃ πρωτόπειροι ναυτίλοι ἀνάγεσθε καὶ ἀνεμοὶ ἀντίπρωροι διασαλεύσουσι καὶ ἀνατρεπτικοὶ τυφῶνες ἀπειλήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλὰ πρὸς τὰ ἀπειλητικὰ ταῦτα τῶν ἀτυχιῶν καὶ κινδύνων στοιχεῖα, γενναίως ἀντιπαλαίσετε καὶ τοὺς κινδύνους αὐτῶν διαφεύξεσθε, ἐν τῷ οἴακι τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἠθικῆς ἀείποτε πρὸς αὐτὰ χρήσεσθε. Ἀρκετὰ δὲ ἔχοντες νῦν ἐφόδια διὰ τὸν μέλλοντα διάπλουον ὑμῶν, ἀλφίτα ἀναγκαίων γνώσεων καὶ οἶνον ἐριστάφυλλον θάρρους καὶ πεποιθήσεων, διανοιχθῆτε γενναίως εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον καὶ διὰ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐμφρόνων πράξεων ὑμῶν φάνητε ἄξιοι τῶν προσδοκιῶν τῶν γονέων, τῶν πόνων τῆς Σχολῆς καὶ τῶν ἐφ' ὑμᾶς χρυστῶν ἐλπίδων τῆς πεφιλημένης καὶ τῆς ἀρωγῆς ὑμῶν χρηζούσης Πατρίδος. Γένοιτο.

Οἱ κατὰ τὰς ἐξετάσεις ταύτας ἀπολυθέντες μαθηταί.

1 Ὀδησσεὺς Ἀνδρεάδης	5 Ἀντώνιος Παπανικολάου
2 Πολύβιος Ζῶτος	6 Ἰωάννης Βούρας
3 Ὅθων Δημητριάδης	7 Γεώργιος Παναγιωτόπουλος
4 Ἀντώνιος Γιαγκάκης	

Βραβευθέντες μαθηταὶ τοῦ Γ'. Τμήματος (Ἑλληνικοῦ)

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Γ'. ΤΑΣΕΩΣ

Οἱ τυχόντες τοῦ Α'. Βραβείου.

1 Ἰωάννης Βαλλῆς	3 Μάρκος Φόσκολος
2 Βασίλειος Χατζάκος	4 Νικόλαος Ἀπέργης

Οἱ τυχόντες τοῦ Β'. Βραβείου.

1 Μάρκος Βιτάλης	6 Λεωνίδας Λαζαρίδης
2 Νικόλαος Γρηγορίου	7 Δημήτριος Ἀντωνίου
3 Νέστωρ Λιβαδάς	8 Ἰωάννης Στεφόπουλος
4 Τριαντάφυλλος Γεωργίου	9 Εὐριπίδης Φωτιάδης
5 Ἰωάννης Καρηνόπουλος	

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Β'. ΤΑΣΕΩΣ

Οἱ τυχόντες τοῦ Α'. Βραβείου.

1 Ἀγαμέμνων Ἀθανασίου	4 Ἀχιλεὺς Δημητριάδης
2 Θεόδωρος Ζαφειρόπουλος	5 Γεώργιος Λίβας
3 Λεωνίδας Στυλιανίδης	

Οἱ τυχόντες τοῦ Β'. Βραβείου.

1 Νικόλαος Μπιλάλης	4 Παῦλος Κυλίττης
2 Κωνσταντ. Κοκκινάκης	5 Μιχαὴλ Γεωργίου
3 Νικόλαος Ζαρκαλῆς	

Οι τυχόντες έπαινου.

1 Θεόδωρος Γεωργίου	6 Νικόλαος Βαφίας
2 'Ιάκωβος Ζυγομαλάς	7 Γρηγόριος Νιώτης
3 Κωνσταντ. Τσιτσίνιας	8 Σπυρίδων Μελισσόβας
4 'Αλέξανδρος Μακαρίου	9 Σπυρίδων Παπαδόπουλος
5 Σεραφείμ Κρικόνης	

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Α'. ΤΑΞΕΩΣ

Οι τυχόντες Α'. Βραβείου.

1 Δημήτριος Πολίτης	5 Στέφανος Γεωργίου
2 Σωκράτης Χαδούσης	6 Γεώργιος Καρακατσάνης
3 Παναγιώτης Σαραβάνος	7 Βασίλειος Πασχάλης
4 Νικόλαος Γεωργιάδης	8 'Αντώνιος Χαλκιοπούλου

Οι τυχόντες του Β'. Βραβείου.

1 'Αντώνιος 'Αργυρόπουλος	9 'Ιωάννης Χαλκιοπούλου
2 Κωνσταντίνος Κυριώτης	10 'Αλέξανδρος Παπάδης
3 Παναγιώτης Χρυσάφης	11 Παναγιώτης Βασιλόπουλος
4 Κωνσταντίνος Γουσιάδης	12 Σπυρίδων Παπαευσεβίου
5 Γεώργιος Βέργης	13 'Ιάκωβος Βάχ
6 'Αλέξανδρος Σπύρου	14 Δημήτριος 'Αργυρόπουλος
7 Φραντζέσκος 'Ηλία	15 Γεώργιος 'Αγέλωπας
8 Γεώργιος Σταθόπουλος	16 Σπυρίδων Λέντζος

Οι τυχόντες έπαινου.

1 'Αλέξανδρος 'Ιγγλέσης	4 Νικόλαος 'Αλιμπέρτης
2 'Ιωάννης Διλιών	5 Κωνσταντίνος Ζερβούδης
3 Σπυρίδων 'Αρβανιτάκης	6 Νικόλαος 'Ελευθερίου

*Βραβευθέντες μαθηταί εκ του Β'. τμήματος
(Συνδιδασκτικού)*

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Γ'. ΤΑΞΕΩΣ

Οι τυχόντες του Α'. Βραβείου.

1 Στέφανος Γιαννιός	7 Γεώργιος Βουτσινάς
2 Λεάνδρος Στυλιανίδης	8 Νικόλαος Δημητρίου
3 'Αριστοτέλης Μελετίου	9 'Αρκάδιος Μοστράτος
4 'Ιάκωβος 'Αγγελίδης	10 Μιχαήλ Μαυρομαρᾶς
5 Δημήτριος Ζαρκαλής	11 Νικόλαος Μακρῆς
6 Σταῦρος Βραχινιάδης	

Οι τυχόντες του Β'. Βραβείου.

1 Νικόλαος Καλογρηᾶς	7 Παντελέων Γεωργίου
2 Εὐάγγελος Μανδράσης	8 Γεώργιος Ξύδης
3 Στέφανος Στεφανόπουλος	9 Νικόλαος Νικολαΐδης
4 Βασίλειος Διαμαντίδης	10 'Αλέξ. Γεωργ. Χαρβαλάς
5 'Αλέξανδρος 'Ιωαννίδης	11 'Ιωάννης Γιαμούρης
6 'Ιωάννης Μαυρομαρᾶς	12 Νικόλαος Σουβατζόγλου

Οι τυχόντες έπαινου.

1 Γεώργιος 'Ιωάννου	2 'Αλέξανδρος Λαζαρίδης

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Β'. ΤΑΞΕΩΣ

Οι τυχόντες του Α'. Βραβείου.

1 Μιλτιάδης Ζώτος	9 Πέτρος 'Ιωάννου
2 'Αλέξανδρος 'Αλεξάνδρου	10 'Αντώνιος Τοπαλόπουλος
3 'Αντώνιος 'Αλεξάνδρου	11 Νικόλαος Λέντσος
4 Γεώργιος Στεφόπουλος	12 'Ανδρέας Ρίτσος

5 Νικόλαος Κουκκιδόπουλος	13 Λεωνίδας Γεωργ. Ψωμάς
6 Πολύκαρπος Πόζοβιτς	14 Βασίλειος Ίωάννου
7 Νικόλαος Βυζαζής	15 Νικόλαος Βασιλείου
8 Θεμιστοκλής Παπαβασιλείου	

Οι τυχόντες τοῦ Β'. Βραβείου.

1 Πέτρος Φρονίστας	8 Ίωάννης Βερδάρης
2 Κωνσταντίνος Πυλίδης	9 Κωνσταντίνος Πολυδώρου
3 Γεώργιος Μελετίου	10 Γεώργιος Διονυσίου
4 Σωκράτης Κανδαναδέλλης	11 Νικόλαος Λελεκόπουλος
5 Νικόλαος Πασχάλης	12 Νικόλαος Ίωάννου
6 Πέτρος Μ. Ζουλός	13 Δημήτριος Καμίλης
7 Δημήτριος Ἄνδρ. Χατζάρας	

Οι τυχόντες ἐπαίνου.

1 Γεώργιος Κοκκαλιάρης	7 Παναγιώτης Μεγαρεὺς
2 Ἀλέξανδρος Σάιμ	8 Σωκράτης Δημητρίου
3 Ίωάννης Γεωργίου	9 Εὐστάθιος Λιβαθινόπουλος
4 Ἀρκάδιος Χρήστου	10 Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου
5 Γεώργιος Ζιώτης	11 Ξενοφῶν Ἀνδρέου
6 Γεώργιος Νομικός	12 Ἐμμανουήλ Βασιλείου

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Α'. ΤΑΞΕΩΣ

Οι τυχόντες Α'. Βραβείου.

1 Ίωάννης Κορωνάκης	8 Κωνσταντίνος Λάντσης
2 Ἀλέξανδρος Κ. Καμάρα	9 Κωνσταντίνος Βογιατζής
3 Μιχαήλ Παπακυριάκου	10 Σιμεὼν Χριστοδούλου
4 Γεώργιος Βάλλας	11 Ίωάννης Τελατόλας
5 Νικόλαος Κοντούδης	12 Γεώργιος Μεσσηνέζου
6 Ἀλέξανδρος Σιδηράτου	13 Νικόλαος Κακάνης
7 Νικόλαος Φορμούζης	14 Δημήτριος Βραχάλης

Οι τυχόντες τοῦ Β'. Βραβείου.

1 Ἀντώνιος Βλαχίδας	8 Περικλῆς Τακιάδης
2 Παναγιώτης Μζυρίδης	9 Παναγιώτης Σημαντήρης
3 Τηλέμαχος Μαρίνου	10 Μιχαήλ Ἀθανασίου
4 Γεώργιος Ἀρβανιτάκης	11 Γεώργιος Ἀργυρόπουλος
5 Δημοσθένης Σκαρβέλης	12 Ίωάννης Κάπελας
6 Δημήτριος Καλούμενος	13 Ίωάννης Λαζαρίδης
7 Νικόλαος Σαρρῆς	

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ

Οι τυχόντες τοῦ Α'. Βραβείου.

1 Σωτήριος Καλπακτσόγλου	9 Ἀπόστολος Ἀντ. Λυζάρδης
2 Θεοφάνης Χαραλάμπους	10 Ίωάννης Γ. Ἐξάρχος
3 Ἀριστοτέλης Ίωάννου	11 Δημήτριος Β. Σαρρῆς
4 Ἀντώνιος Χατζη-Εὐσταθίου	12 Γεώργιος Γιαννησόπουλος
5 Κωνσταντίνος Δημητρίου	13 Κωνστ. Ἐλευθερόπουλος
6 Βασίλειος Νικολάου	14 Νικόλαος Χατζόπουλος
7 Ίωάννης Γεωργίου	15 Περικλῆς Ἀθ. Φοτσουζόγλου
8 Ἐμμανουήλ Νικολάου	16 Ίωάννης Βιτάλης

Οι τυχόντες τοῦ Β'. Βραβείου.

1 Κωνσταντίνος Χρήστου	7 Κωνσταντίνος Ξανθόπουλος
2 Σωκράτης Ζαφειρίου	8 Πρόδρομος Ἀναστασίου
3 Κορνήλιος Ν. Ζυγομαλῆς	9 Παναγιώτης Δζές
4 Πέτρος Ἀνδρέου	10 Δημήτριος Ἀπέργης
5 Πάτροκλος Ίωάννου	11 Λάζαρος Κωνσταντίνου
6 Ἀλέξανδρος Δ. Κούκ	12 Νικόλαος Χαραλάμπους

Οἱ κατὰ τὸ σχολικὸν τοῦτο ἔτος διδάξαντες.

Τῶν Θρησκευτικῶν.

Γ. Κ. ΠΑΠΑ

Τῶν Ἑλληνικῶν καὶ συμπληρωτικῶν μαθημάτων.

Θ ΣΧΟΛΑΡΧΗΣ

ΑΒΡΑΑΜ ΜΑΛΙΑΚΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΠΑΡΟΥΣΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΚΩΤΣΑΚΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΜΙΑΝΗΣ

Τῶν Φυσικομαθηματικῶν.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΠΑΘΑΡΗΣ

Τῆς Ὄθωμανικῆς γλώσσης.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΛΟΥΚΙΣΗΣ

Τῆς Γαλλικῆς γλώσσης.

A. DELAPLANCHE καὶ P. BAUDIN

Τῶν Καλλιτεχνικῶν.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΩΣΣΑΚΗΣ

Τῆς Μουσικῆς.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Βοηθὸς ἐν τῇ Συνδιδασκτικῇ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ

Παιδονόμος τῆς Σχολῆς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν τῷ Νηπιαγωγείῳ.

Διευθύντρια

ΛΕΣΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Βοηθοὶ

ΠΕΡΣΕΦΩΝΗ ΦΩΚΙΩΝΟΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΜΑΛΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΡΑΔΔΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
